

EEN SEVILLAN UIT AMERSFOORT

EEN SEVILLAN UIT AMERSFOORT

EEN SEVILLAN UIT AMERSFOORT

MERIJN BOELMAN

EEN SEVILLAN UIT AMERSFOORT

EEN SEVILLAN UIT AMERSFOORT

Merijn Boelman

Auteur: Merijn Boelman

Coverontwerp: Merijn Boelman &

Leticia Vázquez Santos

ISBN: 9789464180350

Alle rechten voorbehouden

© 2020 Merijn Boelman

INHOUD

PROLOOG.....	13
---------------------	-----------

DEEL I. INSTAPPEN, WE GAAN VERTREKKEN.....	17
---	-----------

1. HOE REIZEN IN EUROPA REIZEN IN SPANJE GEWORDEN IS.....	21
--	----

2. HOE REIZEN IN SPANJE REIZEN IN ANDALUSIË GEWORDEN IS.....	45
---	----

3. GROTE DORPEN OF KLEINE STEDEN.....	53
---------------------------------------	----

DEEL II. TUSSENSTOP: ESPAÑA, LINDO PAÍS DE MI ALMA.....	371
--	------------

1. ESPAÑA, HISPANIA EN AL-ÁNDALUS.....	373
--	-----

2. SPANJE TOEN EN NU.....	389
---------------------------	-----

3. REIZEN, EEN LUST VOOR HET LEVEN.....	399
---	-----

4. SPANJE SPANT DE KROON.....	419
-------------------------------	-----

DEEL III. EIND GOED, AL GOED.....	427
--	------------

MERIJN BOELMAN

EEN SEVILLAAN UIT AMERSFOORT

“Waar een mens is, ligt een kans voor goedheid.”

Seneca

“Wie veel leest en veel loopt, ziet veel en weet veel.”

Miguel de Cervantes

“Sevilla, Córdoba en Granada hebben een aantal van de belangrijkste monumenten op Aarde.”

Lord Byron

“Weg met verdriet en melancholie. Het leven lacht ons toe, is kort van duur en alleen nu is de tijd om ervan te genieten.”

Federico García Lorca
EL MALEFICIO DE LA MARIPOSA

“In Spanje zijn er twee naties: één in het Noorden, Spanje, en één in het zuiden, Andalusië.”

Ángel Ganivet

“We willen niet, we kunnen niet alleen Europa zijn, we zijn Andalusië.”

Blas Infante

“In Spanje kun je het beste een geheim bewaren door een boek te schrijven.”

Manuel Azaña

MERIJN BOELMAN

EEN SEVILLAN UIT AMERSFOORT

Voor Leticia: een mooiere vrouw bestaat er niet.

Voor Nicolás & Luca, de twee liefste jongens ter wereld.

EEN SEVILLAN UIT AMERSFOORT

PROLOOG

Soms lijkt het alsof ik de hele wereld afgereisd heb; dat komt dan meestal voort uit een droom, waarin alles mogelijk is en opeens ben je dan overal al geweest. Dat kan nooit, en toch... Na zoveel duizenden kilometers afgelegd te hebben had ik toch heel wat meer van de wereld kunnen ontdekken. Maar ik ben een beetje blijven steken. Ja, eigenlijk ben ik een beetje stil blijven staan, en telkens als ik dan dacht nieuwe routes aan te breken -of in ieder geval iets nieuws te beleven- begon ik weer overnieuw. Ik kom maar niet vooruit! Dat heeft natuurlijk wel een reden. Dit is mijn thuisbasis. Een beetje tegenstrijdig wel: ik kom hier niet vandaan en toch voelt dit als mijn eigen huis. Dan heb ik het over Andalusië. En dat je meer hotels bezoekt dan je eigen huis doet dan even niet terzake. Thuis zijn, je thuis voelen in een ander land, terwijl je nooit thuis bent, is een bijzondere gewaarwording, een aparte belevenis. Dit leven is vol rijkdom, een samensmelting van culturen, heel duidelijk voelbaar, een gevarieerde geschiedenis die voortleeft in het heden. Maar tevens ook een samensmelting of opéénstapeling (om niet twee keer achter elkaar hetzelfde woord te gebruiken) van ervaringen, belevenissen en herinneringen. Herinneringen die zich, soms snel, soms langzaam, soms stukje bij beetje, soms in sneltreinvaart, soms geleidelijk, soms in rap tempo, vastpinnen in ons geheugen of beter gezegd in mijn geheugen, en die dan een bepaald beeld geven van het maken van rondreizen. Een beeld dat in dit geval, en dat is belangrijk om te weten,

grootendeels bepaald wordt door emoties, en minder door een logische, rationele manier van denken die er normaal voor zorgt dat er een bepaalde structuur gevormd wordt, waardoor alle gebeurtenissen netjes geordend en georganiseerd worden. Een strakke organisatie die ervoor zorgt dat alles duidelijk te volgen is. Dat is saai. Eigenlijk is daar niets aan. Niet dat ik moedwillig alles “emotioneel” of “opwindend” probeer te maken, want “met emotie” en “emotioneel” betekenen niet hetzelfde, maar het is ondenkbaar de gebeurtenissen zonder een minimum aan emotie te beleven. Althans voor mij. Al met al betekent dit alles dat ik een reisverslag probeer te maken van ervaringen als reisleader, die als geheel dan als een wirwar door elkaar lopen. En zie er maar eens wat van te maken. Ik zeg het maar even voordat de lezer denkt wat is dit voor een bij elkaar geraapt zootje. Dat mag gedacht worden; wie ben ik om daar tegenin te gaan, maar zeg niet dat je niet gewaarschuwd bent. Degenen die toch hunkeren naar een gestructureerd reisverhaal kunnen bij deze afhaken. Desalniettemin kunnen we er vanuit gaan dat veel van de beschrijvingen enigszins geslaagd zijn, omdat er veel persoonlijkheden bij betrokken zijn die meer dan de moeite waard zijn. En dan bedoel ik mensen die je pad kruizen en voordat je het weet al een deel uitmaken van een bepaalde herinnering. Dit is een grote motivatie voor het opmaken voor zo’n reisverslag.

Maar een reisverslag heeft niet voor niets het woord reis erin zitten; ik beleef al die afstanden dus opnieuw, en alle plaatsen die genoemd worden hebben belang voor het

verhaal. Kom op, er moet gereisd worden, en elke kilometer die we afleggen draagt zijn steentje bij aan het relaas. Tenminste we gaan ervan uit dat we van de uitzichten blijven genieten, en niet onderweg in slaap vallen. Dit landschap passeer ik vele malen, maar jij slechts één keer! Hopelijk blijft er iets hangen van de emotie die ik in de komende bladzijdes prop. Als dat het geval is, blijft het misschien wel bij een enkele reis, en blijf jij ook hangen... Ik spreek uit ervaring, dus waarom zouden er niet nog meerderen volgen? Genoeg nu, een hele fijne reis gewenst, laat je meevoeren, en doe of je thuis bent.

DEEL I. INSTAPPEN, WE GAAN VERTREKKEN

Reizen doe je niet alleen lichamelijk; natuurlijk als je een been breekt is reizen lastig, maar het is ook een ingewikkeld geestelijk proces. Wat reizen met je doet gaat veel verder dan de fysieke vermoeidheid als je halfgaar uit het vliegtuig komt en met je koffer rondsjuwt op zoek naar je hotel. De voorbereidingen brengen vaak veel spanningen met zich mee, al naar gelang de omvang van de reis, maar volgens mij is het vooral genieten van de zogenaamde voorpret. Datzelfde geldt ook voor na afloop: als je thuiskomt moeten er weer aardig wat wasjes gedraaid worden, maar de reis heeft iets met je gedaan, je maakt er een soort ontwikkeling door mee waardoor je nu anders tegen de dingen aankijkt. Misschien heb je zelfs iets van de reis geleerd dat verder gaat dan de monumentale hoogtepunten. Hoe het ook zij: reizen doe je voor, tijdens en na het geplande avontuur. Als je voor het eerst ergens naartoe reist probeer je je een voorstelling te maken van hoe de te bezoeken plaats(en) er uitziet/uitzien, en maak je in je hoofd een soort plattegrond van de smalle straatjes van het oude centrum of de brede lanen van de moderne stad. Vandaag de dag hebben we de hulp van allerlei actuele zoektochten via internet, maar toch is deze "ouderwetse" manier van voorbereiding een blijvende klassieker. Als je de reis afsluit en thuis de foto's bekijkt, komt er veel op zijn plaats terecht van de vele indrukken die je hebt opgedaan, en krijg je tevens de kans de wirwar van emoties enigzins te "ordenen." De afbeeldingen die we tijdens zo'n beleving creëren met onze camera danwel fototoestel geven een tamelijk nauwkeurig beeld van hoe de reis er voor ons heeft uitgezien; de toeristische bestemming wordt als het ware geprojecteerd door de plaatjes die we knippen. Deze

foto's vormen een subjectief, uiterst persoonlijk perspectief van de plekken die bezocht worden. Onze foto's worden een personificatie van alles wat we met onze eigen ogen te zien krijgen; de steden, landschappen etc. komen tot leven via deze afbeeldingen, en vormen tevens voor een groot deel onze herinneringen aan de reis. De toeristen dienen de plaatsen zelf te bezichtigen; er is een behoefte om zelf de schoonheid van de toeristische trekpleisters te ervaren. Hoe dan ook, wat je tijdens de reis zelf beleeft is moeilijk te beschrijven, en ondanks de talloze reisverslagen die er bestaan over zo'n beetje alle bekende plekken ter wereld (ja, er bestaan zelfs reisgidsen over ingebeelde, niet-bestaande plaatsen en landen!), blijft het toch vooral een hele persoonlijke beleving, die veel verder gaat dan de vele opgesomde kerken en paleizen in de reisfolders. Wij maken er ons eigen verslag van, hoewel niet altijd op papier. Al die persoonlijke verslagen zijn bij voorbaat geslaagd, maar we kunnen ze niet allemaal samen beleven op de manier zoals vaak gesuggereerd wordt. Wel kunnen we een poging wagen een inkijk te krijgen in die persoonlijke wereld, en daarmee onze grenzen verleggen voor de volgende reis.

1. Hoe reizen in Europa reizen in Spanje geworden is

Steeds meer reizen veel Europeanen naar andere continenten; één klik op internet en er verschijnen honderden aanbiedingen in beeld voor Amerika, Azië, Afrika... Echter ik heb het altijd grootendeels bij Europa gehouden. Ons continent herbergt zoveel contrasten en variatie, dat er eigenlijk "geen tijd" is om het verderop te zoeken, voorlopig althans. Een beetje tegenstrijdig deze gedachte, zeker voor iemand die "Talen & Culturen van Latijns-Amerika" heeft gestudeerd, en uiteraard heb ik uiteindelijk buiten het Europese continent ook avonturen beleefd en valt er oneindig veel moois te zien, maar mijn begin- en eindpunt is en blijft Europa. Via een route langs Europese hoofdsteden ben ik uiteindelijk toch in één land blijven steken, maar dat neemt niet weg dat ik onderweg hier naartoe geen overweldigende ervaringen heb opgedaan. En om ons einddoel (waarvan we vaak lange tijd niet weten om welk doel het precies gaat) te bereiken moeten we geregeld een omweg maken. Het woord 'omweg' heeft vaak een negatieve connotatie, maar ik denk dat het begrip ondergewaardeerd wordt. Vaak op een reis hebben mensen het gevoel dat ze een bestemming nooit zullen bereiken, dat het eindeloos duurt: ik wil nu eindelijk wel eens bij mijn hotel aankomen, ik ben kapot, ik wil douchen op mijn comfortabele kamer, volgens mij zijn we verdwaald, kijk eens op de kaart, nee ik zie niets, de bergen staan ervoor... Het landschap schiet aan ons voorbij, en vaak

zien we het niet eens... Want het is allemaal te langdradig en ik wil nu eindelijk wel eens arriveren want anders hebben we niet genoeg tijd om de (monumentale) hoogtepunten te bekijken, en die moet ik toch allemaal afstrepen op mijn lijstje (de zogenaamde "bucket list", mijn hemel wie heeft het ooit bedacht). In die gevallen wordt vergeten dat alles, vanaf het moment dat je vertrekt, een hoogtepunt vormt van je reis. En wat je onderweg ziet is misschien nog wel indrukwekkender dan je eindbestemming. Ja het zou zelfs kunnen dat je blijft steken, en dat je niet eens verderkomt of je programma verandert danwel aanpast. Ikzelf was van plan nog veel meer van Europa te gaan zien, maar ik ben blijven steken; ja ik zei het al, ik blijf het benadrukken. Ik ben in Spanje blijven steken maar niet tijdens een bezoek aan de hoofdstad Madrid; die heb ik pas later bezocht (want de route der Europese hoofdsteden moest in stand gehouden worden en zou niet compleet zijn als Madrid niet zou worden bekeken).

Als kleine jongen bezocht ik eerst een Spaans eiland. Dat was een enorme belevenis, want daarvoor, vanaf mijn zesde, was mijn grootste "reis" een uitstapje naar Noord-Limburg geweest, waar Lidia, een soort tweede moeder, klaarstond om met mij en mijn oudste zus allerlei avonturen te beleven. Op het Spaanse eiland beleefde ik van alles en hoorde ik constant een prachtige hoewel onverstaanbare taal, het Spaans. *Español* of *castellano*, zoals het in Spanje ook genoemd wordt, omdat de expansie van het Spaanse rijk in de tijd van de Katholieke Koningen (in de tweede helft van de vijftiende eeuw) plaatsvond vanuit Castilië, het op dat moment belangrijkste koninkrijk (toen al Castilië-León

geheten). Op een gegeven moment was ik de weg kwijt. Dat klinkt gek, want op een klein eiland als Ibiza de weg kwijtraken is niet gemakkelijk... En ook al vind je de hoofdweg niet meer terug, of het zijweggetje waarlangs je de excursie hebt gemaakt, uiteindelijk kom je anders bij de zee uit en is dat een goed aanknopingspunt zou je zeggen. Maar ja de zee lijkt overal hetzelfde, dus je weet niet of je aan de oost-of westkant zit; of was ik misschien al zo ver afgedwaald dat ik me nu in het zuiden bevond? Nee dat kan niet want ik heb gelezen (ja, als tienjarig jongetje was ik een ware boekenworm) dat het zuiden *Las Salinas* werd genoemd vanwege de zoutbergen, en ik zag nergens zoutbergen om me heen. Maar die zouden er toch kunnen zijn, ik moest verder kijken dan mijn neus lang was. En was de intens blauwe kleur van de Middellandse Zee hier hetzelfde als op de plek waar we het appartement hadden? Of was het hier meer een soort turquoise? Hopeloos... In die tijd gebruikte ik nooit een plattegrond natuurlijk; mijn ouders regelden dat soort dingen en ik dacht nergens over na. Als ik iets in het Spaans wilde zeggen vroeg ik dat aan mijn vader; die sprak een aardig woordje omdat Spanje voor hem altijd een geliefd vakantieland was geweest, inclusief de Canarische eilanden en de Balearen, waar we dus nu waren. Toch dacht ik bij mezelf: ik kom er wel uit, en als ik even op dit eiland opgesloten blijf zitten is het ook geen straf. Met grote stappen en na een tijdje van de frisse zeewind genoten te hebben begaf ik mij richting het binnenland. Al snel kwam ik aanwijzingen tegen op grote witte en blauwe borden, waarop onder andere de hoofdstad Ibiza-stad geschreven stond (ook al is het in het Spaans gewoon Ibiza; ik dacht nog wat raar

overall staat het eiland Ibiza geschreven, ik zal toch niet op een ander eiland terechtgekomen zijn, maar dat kan niet want dan had ik toch de zee moeten oversteken op de één of andere manier). Het duurde even maar na een tijdje langs de weg gelopen te hebben kwam ik een Spaanse jongedame tegen op een scooter, die stil was komen te staan omdat ze geen benzine meer had. Althans dat maakte ik op uit haar gebaren; ik verstond niets van wat ze zei, maar uiteindelijk liepen we samen verder want –zo bleek- ook zij ging naar de hoofdstad. Het grappige was dat later bleek dat ze uit Sevilla kwam. Op zich niet zo grappig op dat moment, maar wel jaren later toen ik zelf in Sevilla terechtkwam. Was dit een soort voorteken? Achteraf gezien zou dat best kunnen. Het was ook best een knappe dame: donker haar en grote donkere ogen, dus typisch Spaans zou je zeggen, en het feit dat ik niets verstond van die mooie taal maakte het eigenlijk nog opwindender. En ook al was ik opeens geen tien meer maar drieëntwintig, ik was vreselijk verlegen en zij leek me veel te zelfbewust en vertrouwd met de volwassen wereld om interesse in mij te kunnen tonen. Geeft allemaal niets: het kwam er op neer dat ik op mijn zoektocht naar het appartement waar mijn ouders en mijn oudste zus waren, een iets te grote stap had gemaakt in de tijd en nu nog steeds op Ibiza was maar op een heel ander moment in mijn leven. Waarschijnlijk had ik iets te lang met mijn ogen dicht bij de zee gestaan, en was ik nu begonnen te dromen, maar ik ben zelfs drie keer op Ibiza geweest in totaal. Drie keer is scheepsrecht, en tsja de derde keer nam ik de boot vanaf Denia... Als je in Ibiza-stad arriveert op een zaterdagavond rond één uur dan geloof je je ogen niet. Een wirwar van

krioelende mensen, van alle soorten en maten, uit alle hoeken en gaten van de wereld of in ieder geval van Europa, en onmogelijk om een taxi te krijgen.

“Zullen we een taxi delen?” Ik was nog zo onder de indruk van de grote horde jongeren die zich rondom de omliggende barretjes vastpinden met een drankje, dat ik niet eens in de gaten had gehad dat naast me een jongedame was komen te staan. Ik schat in dat ze ongeveer van mijn leeftijd was, en ze sprak Spaans tegen me dus dat was allemaal veelbelovend. Ze was ook echt een Spaanse en nadat ik even in mijn ogen gewreven had -want het kon natuurlijk zijn dat ik nog steeds droomde- vroeg ik voor de grap of ze toevallig uit Sevilla kwam. Lachend zei ze:

“Ja, hoe wist je dat? Kun je dat horen aan mijn accent?”

Ook al sprak ik al een aardig woordje Spaans in die tijd, aan iemands accent horen uit welk deel van Spanje hij of zij komt was er niet bij. Maar ik dacht als het nou toch dezelfde meid is als toendertijd langs de weg met de scooter? Onmogelijk natuurlijk, maar laat me even fantaseren. Of ik al eens in Sevilla was geweest. Ik zei helaas niet maar het is een stad die wel op mijn verlanglijstje staat (ja, daar gaan we weer met dat “lijstje”). Sterker nog er bestaat een grote kans dat ik er een poosje ga studeren volgend jaar februari.

“Dus als je nog tips hebt dan houd ik me aanbevolen”, zei ik met een grote glimlach.

Ik dacht hiermee is het ijs gebroken en nu gaan we samen naar haar hotel, maar dat zat er niet in. Wel vergezelde ze mij naar Santa Eulàlia (op zijn Catalaans geschreven), waar ze dan de volgende ochtend de bus zou nemen verder naar het zuiden.

“Het zuiden, dat heet toch *Las Salinas*?”

Ik dacht met mijn kennis van vorige bezoeken indruk te maken maar ondanks het vriendelijk knikken leek ze tamelijk afwezig. Wat kon ik doen om met haar in contact te blijven? Want als ik straks in Santa Eulàlia bij het ochtendschemer afscheid neem wil ik er zeker van zijn dat die kans in ieder geval bestaat in de vorm van een telefoonnummer of iets dergelijks. Ik had nog even tijd om moed te verzamelen en haar daarom te vragen, want we hadden nog een lange nacht voor de boeg. Santa Eulàlia leek me een leuk stadje, aan de oostkust met een gezellige kleine haven in die tijd (die nu inmiddels enorm gegroeid is) en een oase van rust na de gekte van Ibiza-stad. Pas om acht uur 's ochtends vertrok de eerste bus richting mijn bestemming. Na lang over van alles en nog wat gekletst te hebben in een bar die vierentwintig uur open is, en waarvan zij toevallig de eigenaren kende (een Spanjaard en een Française), zijn we richting het busstation gegaan, gelegen vlak aan het strand. Inmiddels was het toen een uur of vier in de nacht. Het bleek dat ik meer slaap had dan zij, dus ik ben even plat gegaan aan het strand, omringd door al mijn spullen, waarvan ik alleen maar kon hopen dat die niet gestolen zouden worden. Toen ik later wakker werd, had ik even geen idee waar ik was. Pas na een poosje schoot me te binnen dat ik de bus moest halen, en toen ik op mijn horloge keek bleek het al tien voor acht te zijn. Razendsnel pakte ik mijn boel bij elkaar en in mijn haast vergat ik zelfs bijna afscheid te nemen van mijn medereiziger, die –nam ik aan- ook even was weggedommeld. Maar ze was al weg. Ze had een klein briefje achtergelaten, maar zonder het gewenste telefoonnummer erop. Na zo'n beetje de hele nacht

moed verzameld te hebben om haar om het nummer te vragen voor een volgende afspraak, laat ik uiteindelijk de kans voorbij gaan haar opnieuw te treffen. Zou ik haar ooit nog zien? In Sevilla wellicht? Of toch op Ibiza? Zou ik hier nog een vierde keer terugkomen? Zonder enige twijfel is het een prachteiland, het groenste van de vier die van de Balearen druk bezocht worden, en het is zelfs Werelderfgoed van de UNESCO, ondanks het door dronken Engelsen overspoelde San Antonio. Maar de kans is klein dat ik hier terugkeer, want er valt nog zoveel meer te zien van Spanje... En eigenlijk zou ik wat het vasteland betreft nu voor Sevilla moeten kiezen, want daar komen beide dames vandaan.

Toen ik uit de bus stapte was het al donker. Een bijzondere gewaarwording, in Praag aankomen in het donker... Ja, Spanje was even ver weg, hoewel altijd in mijn gedachten. De belevenissen op Ibiza waren een eerste kennismaking met het fascinerende land der Spanjaarden, maar het zou nog even duren voordat ik er definitief terugkeerde, ook al heb ik het jaar na het laatste bezoek aan de Balearen inderdaad in Sevilla gestudeerd. Echter was de tijd nog niet rijp om er te gaan wonen, en ik had zelfs niet eens de kathedraal bezocht, terwijl ik er toch zes maanden was geweest. De grootste gotische kathedraal ter wereld, en ik ga er niet naar binnen. Nog niet. De bus was inmiddels geen bus meer maar een taxi. Logeren op de Vakgroep Landbouw (*Zemedelská Univerzita*) is een bijzondere gewaarwording. Gelukkig wist de taxi-chauffeur waar het complex zich bevond. Pas de volgende dag bleek hoe lelijk deze gebouwen waren... De typische streng-functionalistische

stijl uit de tijd van het Russische communistische regime. Het kwam allemaal nogal grijs en grijs op me over, maar al snel namen we de bus naar het metro-station van *Dejvická* (de metro-lijnen werden eveneens aangelegd door de Russen) en het was opvallend hoe goed het openbaar vervoer geregeld is in Tsjechië. Onderweg kwamen we al aardig wat groen landschap tegen, en in de metro was het fascinerend om naar de stem te luisteren die in het Tsjechisch aanwijzingen gaf, net zolang tot we na drie haltes uitstapten in hartje centrum, *Staromestská*. Ja, ik zal het nooit vergeten, na *Hradcanská* en *Malostranská* kwam onze halte, en plotsling verscheen dan *Staromestské Náměstí*... Het Oude Plein... Midden in *Stare Mesto*, de Oude Stad... Zonder al te veel moeite waan je je op dit prachtige plein, het mooiste plein dat ik tot nu toe in mijn leven gezien heb (naast *Plaza de España* in Sevilla en *Piazza San Marco* in Venetië natuurlijk), in één van de verhalen van Kafka, en al helemaal in het Literaire Café *Týnská Literární Kavárni*, ook al is dit een vrij modern café (geopend in de jaren negentig) en komen er wel hedendaagse Tsjechische schrijvers (ik ken er geen één) en met name studenten, maar Kafka is hier nooit geweest... Echter hij heeft wel met zijn ouders opzij van het oude Raadhuis (*Staromestská Radnice*) gewoond, waar zo'n beetje elk uur duizenden toeristen bijeenkomen om het astronomisch uurwerk (aan de zuidelijke muur) in werking te zien, de zogenaamde Parade van de Apostelen.

In ieder geval bleek Praag zo overweldigend te zijn dat we direct na die eerste indruk, zonder verder nog maar iets van het centrum gezien te hebben, verliefd werden op deze stad. Ja, het was liefde op het eerste gezicht, maar dan

stedenliefde uiteraard... Ook vandaag de dag nog, na zoveel andere monumentale steden gezien te hebben zoals Parijs, Athene of Rome, blijft Praag de absolute favoriet.

Maar goed dan heb je het over Europese steden, en Spanje staat binnen Europa toch los van al het andere. Het was in de tijd van het eerste bezoek aan Praag al ondenkbaar geworden ergens anders te wonen dan in España. Het is Europa maar toch ook weer niet... Het aparte karakter van de Spanjaarden, dat uiteraard ook nog streekgebonden is, blijft moeilijk te definiëren, maar heeft een bepaalde aantrekkingskracht waardoor je telkens weer terug wil keren, net zolang totdat je er blijft hangen, als het even kan... En ik wist destijds op Ibiza (of *Eivissa* op zijn Catalaans) al helemaal totaal zeker dat ik naar Sevilla zou gaan, dat was al bepaald. Het zou nog even duren voordat ik er definitief zou gaan wonen, maar het moest en zou een teken zijn dat ik twee Spaanse schoonheden uit Sevilla was tegengekomen. En ook al zou ik hen nooit meer terugvinden, het krioelde ervan toen ik voor het eerst in de hoofdstad van Andalusië aankwam. Zodra je het hebt over de hoofdstad van een land of streek weet je dat de zaak serieus wordt. Je kunt niet zomaar een hoofdstad binnenwandelen en alles onveranderd laten, dat bestaat niet. Ik was gewaarschuwd en waarschuwde de bezoekers later zelf: eenmaal in Sevilla raak je verknocht en is de kans groot dat je blijft hangen. Zo wonen er naar zeggen rond de driehonderd Nederlanders in de stad; daar kunnen er best nog wel een paar bij. Sevilla wordt de meest Spaanse stad van Spanje genoemd. Ik bereidde me zorgvuldig voor en genoot in de tussentijd van andere indrukwekkende Europese (hoofd)steden, zoals

Wenen, nog zo'n majestueus voorbeeld. Het enige probleem was dat ik al in Praag was geweest en dus erg verwend was geraakt, maar toch maakte Wenen indruk. *Schonbrunn* (waar we leerden hoe je de overheerlijke *apfelstrudel* maakt), *Hofburg* (arme Sisi, wat een leven...), *Prater* (wat hebben de kinderen genoten van al die attracties), *Belvedere* (een must voor fans van Klimt), de opera. Deze laatste was enigszins teleurstellend, en niet alleen omdat het gebouw grotendeels herbouwd is; ik was al in de opera van Parijs en Praag geweest en die blijven favoriet. Het is ook pijnlijk om te lezen hoe slecht een genie als Mozart in zijn thuisland werd behandeld; na zijn dood kwam hij zelfs in een massagraf terecht. Ze noemen Wenen vaak dé opera-stad, maar als je één van de grootste componisten ooit (zo niet de grootste) niet de status geeft die hij verdient kun je daar weinig mee. In Tsjechië werd zijn werk wél gewaardeerd en daar (in Praag) voltooide Mozart zijn beroemde *Don Giovanni*, waar tevens de première plaatsvond. Het grappige is dat voor de film *AMADEUS* de meeste opnames plaatsvonden in Praag en niet in Wenen, vanwege het intensieve historische karakter van de binnenstad. Een soort eerbetoon aan Wolfgang? Naar Praag zou ik keer op keer terugkomen, want er viel nog veel meer te ontdekken, maar inmiddels was het toen al duidelijk dat Spanje mijn woonplek was én bleef. En voordat ik neerstreek in het zuiden van het land, had ik ook ervaringen opgedaan in andere delen van het vasteland. Ibiza was natuurlijk slechts het begin.

Begin jaren negentig was ik ook aan de *Costa Brava* beland (provincie Gerona, Catalonië, ten noorden van

Barcelona), net als een groot deel van Ibiza buitengewoon toeristisch, maar vanuit Blanes maakten we uitstapjes naar de bergen en dankzij mijn vader maakte ik kennis met de originele kunstwerken van de excentrieke doch briljante Salvador Dalí, een schilder die hij enorm bewonderde. Vanaf het museum van Dalí met de reuze-eieren tot aan zijn woonhuis in Cadaqués, het was allemaal buitengewoon fascinerend. In Blanes zelf genoot ik van het strand hoewel het zand niet van al te hoge kwaliteit was, en van de uitzichten vanuit de botanische tuinen bovenop een heuvel. Ik vond al die plekjes even mooi. Het exotische karakter van Spanje werd benadrukt, waar ik ook keek. De eerste keer dat ik de reis vanuit Nederland met de bus deed, viel me dat meteen op: je stak de Frans-Spaanse grens over, en meteen was alles anders. Je reed Spanje binnen, en daar werd alles omringd door een bepaalde exotische sfeer. De palmbomen, de cactussen, de zon, maar vooral ook het kleurrijke landschap. Ja, zelfs de niet afgebouwde huizen die her en der te zien waren hadden hun charme. Het werd me toen al duidelijk (ook al kon ik dat op dat moment nog niet uiten) dat Spanje anders was dan de rest van Europa. Tsja, waar liggen de grenzen van Europa kun je vervolgens zeggen... Geografie was nooit mijn sterkste vak geweest: noord-west-zuid-oost, hoge –en lage drukgebieden, etc... Ik brouwde er niet veel van. Ik kreeg al snel door waar mijn eigen grenzen lagen, en stukje bij beetje ook die van Spanje, maar waar Europa precies begint en eindigt is een vraagstuk waaraan ik in dit boek liever niet begin, want dan is het einde zoek... Desalniettemin kan ik zeggen dat ik een aardig beeld heb gekregen van het Europees continent in de loop der jaren.

Toen ik klein was maakte ik kennis met Frankrijk en het Franstalige deel van Zwitserland (ik zal nooit vergeten hoeveel indruk de hoge bergen daar maakten), maar ook met België (met name Brussel) en iets later Duitsland. Kamperen in Duitsland op weg naar Parijs, dat is nog eens een avontuur. Mijn oom vond het schandalig om te horen dat ik nog nooit in Parijs was geweest, en het was nutteloos om hem proberen uit te leggen dat wij altijd naar Spanje op vakantie gingen; in Frankrijk kwamen wij op doorreis, op weg naar de Spaanse bestemming... En nee op Frans grondgebied zijn we nooit blijven hangen, want dat had natuurlijk ook gekund, maar uiteindelijk kwamen we toch telkens weer in Spanje uit. Affijn, mijn oom nam me mee naar Parijs, en daar was ik hem heel dankbaar voor, want het is een stad die je minimaal één keer in je leven gezien moet hebben, en als het kan natuurlijk veel vaker. Gelukkig kon ik ook een paar woordjes Frans en kon ik mijn oom vertellen waarom het *Louvre* gesloten was. Of nee, eigenlijk zei ik dat ik het niet begreep want er stond "in maart gesloten" terwijl wij er in augustus waren. Uiteindelijk ontdekte mijn oom, die met zijn beperkte kennis van de Franse taal in combinatie met een woordenboek hulp bood, dat het grootste museum ter wereld niet in maart de deuren sloot maar op dinsdag. *Mardi* is 'dinsdag' en niet 'maart...' Toegegeven: ik had me beter voor kunnen bereiden, dit was mijn fout, of eigenlijk van mijn ouders die me nooit mee naar Frankrijk op vakantie hadden genomen... Maar mijn oom had me op een andere dag mee moeten nemen naar het *Louvre*, dus het was toch weer niet helemaal mijn schuld. Ja lekker eigenwijs, ik neem je nog eens mee naar Parijs, helemaal met de auto vanuit Nederland

en dan nog mopperen ook, mooi is dat... Desondanks was het een mooi avontuur: op de camping in Duitsland aten we boerenkool met een lepel want we hadden er te veel water door gedaan, de BMW van mijn oom begaf het bijna (nota bene in Duitsland!), ik brak een tentstok, een potje tennis spelen op een andere camping in Frankrijk verliep ook al niet soepel want mijn oom sloeg de bal steeds het bos in (eigenlijk was ik dat maar ik moet natuurlijk iemand anders de schuld geven), en in Parijs logeerden we in de Kippenstraat, hetgeen ook niet al te veelbelovend klonk. Nee, er werden geen kippen geslacht en 's nachts kakelden er ook geen kippen. Sterker nog: het hotelletje bevond zich op een mooie locatie, vlakbij *Mont Martre*... Zonder meer een onvergetelijke reis, met als één van de hoogtepunten een diner in restaurant *Chartier* (in de buurt van *Place Pigalle*, als onderdeel van *Quartier Pigalle*), waar je bij andere mensen aan tafel moet omdat het altijd vol zit. *Formidable*. En dat dankzij een tip van een hele bijzondere man, de vroegere muzikleraar van mijn moeder, die vroeger eindeloos vaak naar Frankrijk was gereisd, en die zijn Frans had geleerd met de befaamde *Assimil*-methode.

Ik zou nog vele malen terugkeren naar Parijs omdat de stad werkelijk overweldigend is, ook al werkt het klimaat niet mee, en nooit zou ik een klik maken met de lokale bevolking, want veel Parijzenaren zijn bepaald niet vriendelijk te noemen... Dat neemt niet weg dat ik maar al te graag terug kom en keer op keer weer rond dwaal op *Place des Vosges* in de bijzondere wijk *Le Marais*, zonder meer mijn favoriete plein. Het is één van de weinige pleinen in de stad dat niet overspoeld lijkt te worden door de toeristen, of misschien

komt dat omdat de toeristen zich verstoppen achter de zuilen, of wellicht is het plein zelf een soort rustpunt dat heeft bepaald dat het bekende “gekrioel” hier niet van toepassing is. Natuurlijk lopen er heel veel mensen over het plein, de hele dag door, maar *Place des Vosges* geeft mij een bepaald idee van rust, van een authentiek Parijs, waar het daadwerkelijke Parijs nog toestemming lijkt te hebben te blijven bestaan. Zo zijn er wel meer plekjes, maar toch... Het klassieke tintje van dit plein wordt versterkt door het geboortehuis van Victor Hugo, dat zich daar ook bevindt. Je kunt zelfs een muntje te voorschijn toveren met een afbeelding van de beroemde schrijver van onder andere *Les Misérables*. Al met al was mijn eerste ervaring in de hoofdstad van Frankrijk een adembenemend avontuur. Later, na aardig wat afgereisd te hebben, voegde ik een stad toe die ik vervolgens verklaard heb als mijn favoriete stad in het land: Nantes, de geboortestad van de grootse schrijver Jules Vernes. Wie is er niet opgegroeid met zijn avonturen? Ja, ik voelde me zelfs een beetje als Willy Fog, ook al is het mij nooit gelukt om in tachtig dagen de wereld rond te reizen. Ik bezocht het geboortehuis van Jules, nu een museum, met uitzicht op de haven en de Loire, en verbleef zelf in een enorm huis dat van een oudere dame was die mij enorm veel heeft bijgebracht van de Franse taal. De Parijzenaren konden nog wel iets leren van de *Nantais* qua vriendelijkheid; nog nooit had ik zo’n gemoedelijke stad bezocht op het Franse vasteland. Wel grappig dat ik daar als Nederlander Spaanse les kwam geven... Ik woonde inmiddels al in Spanje en kreeg een beurs aangeboden om in een Europees land drie maanden lang stage te doen als docent. Ik raakte bevriend

met een Argentijnse die op *Talensac* les gaf, de middelbare school die voor mij was geselecteerd, en via haar heb ik veel lokale mensen, gewoontes en gebruiken leren kennen. Ja ik heb zelfs de sneeuw gezien, toch wel exotisch als je al zo lang weg bent uit Nederland en in de warmste stad van Spanje woont. Nantes, de vroegere hoofdstad van Bretagne: het kasteel van de *Ducs de Bretagne* is het belangrijkste overblijfsel uit die machtige tijd. Vier uur met de hoge snelheidstrein (TGV) en je komt in een totaal andere wereld; van Parijs naar Nantes, wat een verschil. Maar goed het was niet meer dan logisch geweest om in de hoofdstad te beginnen. Nog nooit had ik zo'n grote stad gezien. Één dag zonnig, één dag regen. Ook dat hoort er bij. Parijs was sowieso de eerste keer dat ik echt iets van het Franse leven heb geproefd. Er zouden nog meerdere ervaringen volgen, maar dit was het prille begin. Het begin van reizen op het Europese continent: dit was nu echt Europa.

Van Duitsland had ik verder niet veel gezien, en ook later zou dat heel beperkt blijven. In Nederland leerde je als kind al vaak dat je de Duitsers moest haten, of in ieder geval een vervelend volkje moest vinden. Steeds meer krijg je natuurlijk een eigen mening en laat je je geleidelijk aan minder beïnvloeden... Vooral als je zelf naar de plekken reist die je vooraf alleen uit de boekjes kende. En toen ik klein was beschikte ik enkel en alleen over reisgidsen; iets anders bestond er niet of nauwelijks om je kennis over wat dan ook te vergroten. Boeken, de bibliotheek, school... En dan het liefst verstofte boeken, reisverhalen die jarenlang niet meer gelezen waren, of uitgaven die totaal verouderd waren maar nog steeds hun charme hadden (en die als het even kon bijna

uit elkaar vielen), want elk boek ademt een bepaalde levenservaring uit. Een al gelezen boek is van hand tot hand gegaan; iemand heeft die bepaalde reiservaring al bestudeerd en daarna waarschijnlijk beleefd, en dus ook hier kun je weer spreken van een bepaalde authenticiteit, iets waar anderen, ikzelf inbegrepen, weer van kunnen leren. Goed, vandaag de dag zijn er nog genoeg oudere boeken in omloop, maar het plaatje is wel veranderd sinds het internet-gebeuren en de sociale media... Over Duitsland als toeristische bestemming had ik nooit iets gelezen; alleen via verhalen van collega's en/of goede vrienden die als reisleader door Duitsland hadden gereisd wist ik het één en ander. Berlijn, München, het Zwarte Woud... Dit uitgestrekte, prachtige bos heb ik vanaf een afstand gezien toen ik Straatsburg bezocht (in mijn tijd als stagiair in Luxemburg, maar in die tijd woonde ik al in het zuiden van Spanje), een stad die ooit Duits was geweest, en die nog steeds voor een deel een bepaalde Germaanse sfeer uitstraalt (het recept voor de befaamde *flammenkuchen* is ook van Duitse oorsprong, ook al worden ze in het Frans *tartes flambées* genoemd). Een juweeltje van een stad. München kende ik alleen van verhalen over het *Oktoberfest* (dat in september begint) en het befaamde bier (hoewel het de Tsjechen zijn die het meeste bier in de wereld drinken, niet de Duitsers zoals vaak gedacht wordt), en Berlijn kende ik van de geschiedenislessen. De Berlijnse Muur... Helaas heb ik Berlijn nooit vóór de val van de Muur kunnen bezoeken, maar wel daarna... Een verrukkelijke stad, met bijzonder vriendelijke mensen en een fascinerend contrast tussen twee stadsdelen. Oost- en West-Berlijn, oh zo verschillend maar toch ook verbonden met elkaar. Berlijn is een must. Je kunt

je niet voorstellen dat je, als je begint te lopen over de enorm brede laan van *Kurfürstendamm* (West-Berlijn), met de vele sjieke kledingzaken, juwelierszaken, enzovoorts, en daarna overgaat op *Mitte* (waar West en Oost elkaar treffen) of *Kreuzberg* in Oost-Berlijn, je nog steeds in dezelfde stad bevindt. In *Kreuzberg* eindigden wij met een diner in het beste Thaise restaurant van Berlijn (*Sarod*). Fantastisch. En dan ook nog op de achtergrond het nummer *Summer in Berlin* (het was inderdaad zomer) van de Duitse groep Alphaville, heerlijk!

Echter tegen de tijd dat ik Berlijn bezocht, was ik inmiddels al een “ervaren” reiziger geworden. Daar wil ik niet te pretentius over zijn, want er zijn mensen die nog vele malen meer gereisd hebben dan ik, maar ik noem het even want als je net begint met het verkennen van de wereld buiten je eigen vertrouwde omgeving, is alles nog nieuw en spannend. Ja zelfs een uitstapje buiten mijn eigen woonplaats was al een avontuur (zoals met de auto van Amersfoort naar Horst, nou dat was wat). Je geniet op een andere manier, en dat is belangrijk om te weten hoe ik in de begintijd tegen Spanje en Europa aankeek. Spanje was zoals gezegd exotisch, en de rest van Europa saai en uitzichtloos. Italië bestond niet, daar gingen we nooit naar toe, wat Frankrijk betreft was alleen Parijs een optie om heel af en toe eens te bekijken (maar dan niet eens met mijn ouders), en Noord-Europa was grijs en grauw en dus niet interessant. Later heb ik Rome en Venetië bezocht, en toen gingen de deuren open naar een cultuur die altijd afgesloten was geweest. Italië in de vorm van het romeinse Rome en het romantische Venetië. Beide steden zijn fantastisch, maar Venetië is toch wel

nummer één denk ik. Er is geen stad denkbaar die apart, bijzonderder is dan Venetië... Maar het contact met Italië begon eerder, via een vriendschap die denk ik voor altijd gaat duren, ook al zien we elkaar nooit. Soms loopt het zo, de persoon blijft in je hoofd zitten, maar op de één of andere manier komt het er nooit van om elkaar eens echt te zien. Hij heeft me al vaak uitgenodigd op "zijn" eiland, Sardinië, en ik weet dat het er een keer van gaat komen, en wanneer ik ga weet ik dat het lange dagen en nachten worden om bij te praten onder het genot van een heerlijk glas *Prosecco* (dat steeds opnieuw bijgevuld zal worden) of één of andere lokale wijn. Ik leerde hem kennen in Nederland toen ik nog tamelijk jong en dus een onervaren reiziger was.

"Waarom gaan we niet met zijn allen op Sardinië wonen?"

Dit was een vraag die hij vele malen zou herhalen. Hijzelf kon maar niet aarden in ons kikkerlandje en wij hadden nooit onze draai kunnen vinden in Nederland. Het was dus geen slecht idee, maar ik had eerst het één en ander af te handelen. Ik wilde studeren, maar dan echt, en de studie ook afronden. Het scheelde niet veel of ik had mijn scriptie niet in Leiden maar in Sevilla voltooid, maar dat is een ander verhaal.

"Als je eenmaal op ons eiland aankomt, voet aan wal zet, waan je je in een totaal andere wereld. Zelfs het vaste land van Italië heeft hiermee amper iets te maken. Een oase van rust, vriendelijke mensen, alleen kalmte kan je redden. Totaal het tegenovergestelde van de drukke hoofdstad Rome, waar ze de toeristen zat lijken te zijn, terwijl ze daar toch van leven..."

“Alleen kalmte kan je redden.”

Op de één of andere manier heeft deze zin me altijd tegengestaan. Kalmte en rust vormen een heel belangrijk onderdeel van mijn leven, maar als je opgewonden bent of vol energie waardoor je bijna buiten jezelf treedt, wil dat niet zeggen dat je reddeloos verloren bent. Maar dat was niet de reden dat Italië niet mijn thuisland zou worden. Afgezien van het feit dat mijn boezemvriend uit beeld verdween, raakte ik meer en meer in contact met zowel de Italiaanse als de Spaanse taal (ik wist immers dat ik een Romaanse taal wilde studeren) en het bleek dat het Spaans veel meer bij mij paste... Een taal ademt een bepaalde persoonlijkheid uit, en die van het Spaans sprak me enorm aan. Niets kon het winnen van het *español*. En als je een taal gaat studeren die hoort bij je favoriete vakantieland, ondanks de gedachte van mijn moeder om inderdaad te verkassen naar Sardinië, dan weet je al waar het schip gaat stranden. Het idee op Sardinië te leven hoorde dan ook niet bij een algehele wens om op te gaan in de Italiaanse cultuur, maar bij een soort droom om deel uit te maken van het leven in het Middellandse Zeegebied, ook al reisden we daarbij helaas nooit naar Griekenland. En ja, Sardinië was een prachteiland, ongetwijfeld, en dat moest het ook zijn door een anecdote die mijn Italiaanse kameraad vertelde, en waardoor ik volledig onder de indruk raakte. Ik ben nu eenmaal romantisch aangelegd...

“Je maakt een wandeling over het eiland, je loopt langs één van de parelwitte stranden, en vervolgens ga je een stukje het binnenland in, richting de bergen... Je waant je alleen, of eigenlijk heb je geaccepteerd dat je alleen bent, want wie zou

je nu in hemelsnaam tegen moeten komen, we leven nu eenmaal niet in een film... Maar Sardinië zou Sardinië niet zijn als je toch niet een magische ontmoeting zou hebben. En die ontmoeting gaat goed aflopen, dat kan niet anders. Het zal een blijvende indruk maken, dat garandeer ik je. Je loopt langs een landweggetje tussen de olijfbomen door, en vandaag is er totaal geen verkeer want het is een lokale feestdag. Je weet dat als je het dichtstbijzijnde dorp ingaat, je geheid grote families zal tegenkomen die samen de hele dag eten en drinken, maar jij kiest er voor te genieten van het landschap, en in contact te blijven met de natuur. En plotsling verschijnt zij daar. Een jongedame, hoewel je van veraf niet kan zien hoe oud ze is, met een eenvoudige groene zomerjurk aan, die heel langzaam maar zeker recht op je af komt lopen. Het is niet waar, ik ben aan het dromen, hier was ik niet op voorbereid... Je begint zelf langzamer te lopen, want je kunt niet geloven dat het echt is en je wilt jezelf de tijd geven om de situatie te accepteren, als het ware in te schatten. Als het daadwerkelijk een schone dame is, durf ik haar dan aan te spreken? Ze was alleen, dat was duidelijk, en ik kon mijn kans niet voorbij laten gaan, er bestond geen twijfel over mogelijk: ik moest en zou iets tegen haar zeggen. En dan bedoel ik niet alleen goededag, maar een gesprekje beginnen, zorgen dat ze stil blijft staan, op de één of andere manier haar aandacht trekken. Het was een heerlijk frisse dag, met bewolking ook al liet de zon zich geregeld even zien tussen de wolken door, als het ware om me moed in te blazen. Ik haalde een paar keer diep adem en voordat ik het wist stond ik pal tegenover haar. Mijn zicht had mij niet bedrogen: het was een knappe, jonge meid, donkerblond en

met lichtbruine ogen, door de zon opgelicht, lang haar. Ik bleef stilstaan terwijl ik haar gedag zei, en met een bescheiden, verlegen glimlach begroette zij mij ook. Het oogcontact zei meer dan duizend woorden, en toch begon ik een conversatie; ik ontdekte dat zij uit het dorp richting zee was gekomen om even uit te blazen. Haar familie hield een groot feest in het dorp vandaag, omdat een neef van haar verloofd was, en ze had zich wel voorbereid op de drukte maar wilde er nog niet helemaal aan deelnemen. Ze zonderde zich een uurtje af om de opgewonden gesprekken tijdelijk in te ruilen voor het aangename geruis van de golven aan het strand... Dit was het begin van een zwoele zomer, en ook al besepte ik dat ik haar beter met rust kon laten op dat moment, heb ik haar de hele zomer "achtervolgd" om te proberen indruk op haar te maken. Achteraf bleek dat dit al in het begin was gelukt, en dat onze ontmoeting op de één of andere manier voorbestemd moest zijn; ook al zijn we na de zomer niet bij elkaar gebleven, dit korte liefdesverhaal vormde een onmisbaar onderdeel van mijn leven op het eiland. Meer dan ooit realiseerde ik me dat dit soort dingen alleen hier konden gebeuren, in deze omgeving, afgezonderd van de rest van de (Europese) wereld."

Zelf wist ik door mijn ervaringen op Ibiza hoe bijzonder een eiland kan zijn, maar ik wilde toch meer ontdekken van het land zelf, of dat nou Italië of Spanje was, en bleef dus niet hangen zoals het geval had kunnen zijn. Die mooie ontmoeting beschreven door mijn kameraad was voor mij niet weggelegd op dat moment; ik moest eerst nog heel wat kilometers afleggen en nieuwe plekken ontdekken, en zo hoorde het ook. Mijn reis was nog maar pas begonnen, en

ondanks uitstapjes naar andere Europese landen, begon ik me steeds meer te wijden aan het Spaanse continent. Mijn vriend uit Italië verdween uit beeld, andere bestemmingen leken ver weg doordat Spanje dichterbij kwam, of misschien andersom... Spanje onder de loep nemen, dat was de bedoeling, en ook al is het nog zo'n groot land, stukje bij beetje kwam ik tot de ontdekking dat ik de Spaanse cultuur in me op begon te nemen. Tien jaar na mijn eerste Spaanse ervaringen begon ik de taal te leren, en in rap tempo keerde ik meerdere malen terug naar de Costa Brava, in combinatie met een bezoek aan de bruisende hoofdstad van Catalonië, Barcelona. Een bezoek aan het museum van Joan Miró kon niet ontbreken, ook al wist ik niet precies wie deze schilder was, maar daar zou ik snel genoeg achterkomen. Een dierbare vriend uit de familie die altijd een soort tweede vader voor mij was geweest, Marcel, nam me mee naar een hoog punt van de stad, op de berg (heuvel) van *Montjuïc*, om dit bijzondere museum te bewonderen. Een dag cultuur opsnuiven met als hoofdthema Antoni Gaudí, de meest briljante architect die de stad heeft voortgebracht. Je kunt Barcelona niet begrijpen zonder Gaudí, de stempel die hij op de stad heeft gedrukt is niet weg te denken. In dit geval was ik maar één dag in de stad, en ik zou er in lange tijd niet meer terugkeren, maar ik zou Barcelona absoluut niet vergeten. Het krioelt er van de mensen, en het is onvoorstelbaar hoeveel personen je in korte tijd voorbij ziet komen als je ergens, waar dan ook, op een terrasje gaat zitten. *Café Zürich* aan de *Plaza de Cataluña* is natuurlijk een klassieker, maar er zijn vele voorbeelden. Ook als je van de uitzichten geniet vanaf het MNAC-museum, bovenop

Montjuïc, is het een genot die uiteenlopende culturen bij elkaar te zien. Duizenden zeer verschillende mensen, die allemaal van dezelfde uitzichten genieten, hoewel natuurlijk allemaal op een andere manier. Vandaag de dag hoor je vooral de discussie of Barcelona en Catalonië bij Spanje (blijven) horen, maar ondanks de verschillen qua karakter (maar die zijn er overal binnen de verscheidene Spaanse regio's) ademt de stad Barcelona een typisch mediterrane én Spaanstalige sfeer uit. Voorlopig blijft Barcelona de drukstbezochte stad van Spanje (en Catalonië het drukstbezochte deelgebied op het Iberisch Schiereiland). En ook al kan de stad qua schilderkunst of theater niet tegen de hoofdstad Madrid op, Barcelona is een buitengewoon fascinerende stad die je op de één of andere manier in je greep houdt. Na één dag voelde ik dat al, maar als toerist beleef je alles weer op een hele andere manier... Later zou ik er als gids/reisleider terugkeren, vele malen zelfs, en een stedentrip Barcelona is een bijzondere gewaarwording. Zeker als je daarbij geholpen wordt door een fijne collega met wie ik bevriend ben geraakt, en die helemaal thuis is in "haar" stad. Er zijn "collega's" die alle kennis voor zichzelf willen houden, die niets willen delen omdat zij nummer één willen zijn en blijven, maar mijn collega in Barcelona is er eentje van het fijnste soort, die ervoor zorgt dat je de authentieke lokale sfeer proeft. Barcelona heeft, ondanks de vele problemen met zakkenrollers en berovingen, een soort verslavende werking, en als ik er meer dan zes maanden niet kom begint het alweer te kriebelen. Echter in de tijd dat ik de eerste Spaanse steden en dorpen begon te ontdekken, was ik natuurlijk nog maar een beginneling. Pas na een mislukte

poging om aan de Costa Brava een mooie Spaanse schone aan de haak te slaan, kwam mijn eerste contact met het zuiden van het land in zicht. Ik had tijdens een vakantie in Santa Susana (ook Catalonië), vlak voordat ik aan mijn studie Spaans begon, de bloedmooie receptioniste María ontmoet (het kon niet missen, natuurlijk had ze die naam), maar ik kon haar alleen in het Engels aanspreken. Ik kreeg het warempel voor elkaar 's avonds een rondje met haar te maken en ergens wat te drinken, maar we werden wel vergezeld door een oudere dame (ik geloof een tante van haar), die mij misschien niet vertrouwde... Een jaar later zou ik haar opnieuw ontmoeten (in Badalona), en ditmaal konden we wel een conversatie in haar moedertaal aangaan, hetgeen op haar indruk maakte, maar niet voldoende om mijn geliefde te worden... Een teleurstelling, maar ik had als troostprijs een prachtige ervaring die ik daarvoor had opgedaan in Andalusië, en die een blijvende indruk op mij zou maken. Ik gaf de moed dus niet op; integendeel... Nu was het moment aangebroken om door te zetten, opgeven was geen optie. Mijn eerste reis naar Granada, tevens mijn eerste contact met Andalusië, zou het startsignaal blijken om me op te laten nemen door deze fascinerende cultuur.